

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Forløb 1	Er demokratiet under pres?
Indhold	<p>Primært materiale:</p> <p><i>Samfundsfag C</i> (2022) af Claus Lasse Frederiksen, Mads Beyer og Henrik Kureer, Systime, i-bog: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1499 herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kapitel 1: Ideologi - Kapitel 2: De politiske partier - Kapitel 3.3: Politisk deltagelse i situationer - Kapitel 4: Styreformer - Kapitel 5: Grundloven og magtens tredeling - Kapitel 6.1 + 6.2: Medier - Kapitel 7: Magt - Kapitel 21: Samfundsfaglige metoder <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 'SUF's minimumsprogram', ungdomsfront.dk, august 2023 ○ 'DSU's 12 Danmarksmaal for en socialdemokratisk regering', www.dsu.net ○ 'Freedom in the World 2024', www.freedomhouse.org ○ 'Meningsmåling', https://www.dr.dk/nyheder/politik/meningsmaalinger (løbende) <p>Forløbets faglige problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvilke bud har de forskellige ideologier på en samfundsdiagnose, og hvordan ser ideologiernes idealsamfund ud? ○ Hvordan kan man ideologisk forklare partiernes holdninger til politiske spørgsmål som heldagsskole, lektiehjælp, rygning indendørs i offentlige bygninger, tørklæder, brugerbetaling ved lægen og skat? ○ Hvor stærkt står hhv. konservatismen og liberalismen i Danmark og resten af Europa i dag? ○ Hvordan laver man en meningsmåling, og hvad kan man bruge den til? ○ Hvilken ideologi og hvilke mærkesager har de politiske partier i Danmark? ○ Hvad karakteriserer et demokrati, og hvorfor varierer opbakningen til demokrati som styreform markant mellem fx Danmark og latinamerikanske lande? ○ Kan man overhovedet hævde at have et demokrati uden betydelig politisk deltagelse fra befolkningen både ved valg og mellem valg? ○ Er nogle af de grundlovssikrede rettigheder i Danmark under pres – fx ytringsfriheden? ○ Hvad er formålet med magtens tredeling, og hvordan fungerer den i praksis? ○ Hvilke konsekvenser har det ændrede medie billede de seneste 10-15 år haft på politik? ○ Hvem har magten i det danske samfund? Og hvilke af disse magtaktører er eksplicit nævnt i Grundloven – og hvilke er ikke? ○ Hvad er samfundsfaglig metode – og hvorfor er det vigtigt? <p>Forløbets faglige redskaber:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ideologierne liberalisme, socialisme, konservatisme, socialliberalisme og populisme: idealtyper og pragmatisme ○ De politiske partier og skillelinjerne (særligt fordelingspolitik og værdipolitik) ○ Politisk deltagelse i situationer ○ Styreformer: demokrati, autokrati, teokrati, teknokrati

	<ul style="list-style-type: none">○ Eastons model over det politiske system: input, output, feedback loop○ Den politiske beslutningsproces i Danmark○ Grundloven: rettigheder og pligter for borgerne○ Medierne som den fjerde statsmagt, public service, medialisering, gatekeepers, nyhedskriterierne, avisernes politiske holdninger○ Magtbegreberne
Kernestof og faglige mål:	Kernestof: <ul style="list-style-type: none">- Politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene.- Politiske partier i Danmark og politiske ideologier

	<ul style="list-style-type: none"> - Komparativ, kvantitativ og kvalitativ metode <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer og diskutere løsninger herpå. - Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemer. - Undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvARIABLE og sociale og kulturelle mønstre. - Formulere samfundsfaglige spørgsmål og indsamle, kritisk vurdere og anvende forskellige materialetyper til at dokumentere faglige sammenhænge - Formidle indholdet i enkle modeller, tabeller og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler - Formidle faglige sammenhænge på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af faglige begreber - Argumentere for egne synspunkter på et fagligt grundlag og indgå i en faglig dialog -
Omfang	Ca. 25 procent
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> ○ Klasseundervisning ○ Gruppediskussion ○ Elevpræsentationer

Forløb 2:	Kampen om vælgerne
Indhold	<p>Primært materiale:</p> <p><i>Samfundsfag C</i> (2022) af Claus Lasse Frederiksen, Mads Beyer og Henrik Kureer, Systime, i-bog: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1499 herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 2.4: Partiernes adfærd • Kapitel 3: Politisk deltagelse og vælgeradfærd • Kapitel 6: Medier • Kapitel 8: Socialisering og identitetsdannelse <p><i>Politikbogen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 6.1 Forskellige vælgertyper (de fire vælgertyper) <p><u><i>Luk samfundet op!</i>, Henriksen, Per (red.) (2019). Forlaget Columbus.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 6.6 Politisk deltagelse og medborgerskab • 7.6 Mediernes rolle i det danske demokrati (figur 7.12 Vagthund, jagthund, hyrdehund og redningshund) • Partifilm om demokrati og medborgerskab <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 'Velfærd eller skattelettelse? Mette Frederiksens vælgere giver klart svar i ny måling', tv2.dk d. 22. september 2023 ○ 'Partier trækker sig fra forhandlinger om uddannelsesreform', tv2.dk d. 26. juni 2023 ○ '37 timers arbejdspligt skal sende især indvandrere i job', Berlingske d. 13. oktober 2023 <p>Forløbets faglige problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvordan kan man teoretisk funderet forklare partiernes adfærd? ○ Hvorfor går Socialdemokratiet nu ind for skattelettelse? ○ Hvordan kan man teoretisk funderet forklare vælgeradfærd? ○ Hvordan har danskernes medieforbrug ændret sig over tid, og hvilke konsekvenser har dette fået for partierne og for den demokratiske samtale? ○ Er det postfaktuelle samfund en trussel mod demokratiet? ○ Hvordan bruger udvalgte politikere de sociale medier? ○ I hvilke arenaer foregår socialiseringsprocesser typisk? ○ Hvad er de politiske partiers syn på medborgerskab? <p>Forløbets faglige redskaber:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Partiadfærdsteorier: Kaare Strøms typologi, Björn Molins model, Anthony Downs medianvælgerteori ○ Vælgertyper: class voter, kernevælger, marginalvælger, issue voter ○ Vælgeradfærdsteorier: Michigan-modellen, rational choice-modellen ○ Medieteorier: kanyleteorien, to-trinshypotesen, referencemodellen ○ Fake news og det postfaktuelle samfund ○ Mediernes rolle i demokratiet: vagthund, jagthund, hyrdehund og redningshund ○ Medborgerskab og modborgerskab

Kernestof og faglige mål	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Politiske partier i Danmark og politiske ideologier - Politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng - Politiske deltagelsesmuligheder, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund, herunder ligestilling mellem kønnene <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå - Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger - Sammenligne og forklare sociale og kulturelle mønstre - Formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere - påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller samt egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler
Omfang	Ca. 15 procent
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> ○ Klasseundervisning ○ Virtuelle arbejdsformer ○ Dataarbejde ○ Gruppediskussion

Forløb 3	Unge's identitet og socialisering i det senmoderne samfund
Indhold	<p>Primært materiale: <i>Samfundsfag C</i> (2022) af Claus Lasse Frederiksen, Mads Beyer og Henrik Kureer, Systime, i-bog: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1499 herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 8: Socialisering og identitetsdannelse • Kapitel 9: Kulturelle fællesskaber • Kapitel 10: Livsformer og familie • Kapitel 11: Sociale mønstre og levevilkår <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 'Vores skilsmisserate vidner om et samfund i overskud', Politiken d. 5. juni 2022 ○ 'Debat: Der er ikke lige adgang til uddannelse i Danmark', Politiken d. 10. maj 2022 ○ 'Den sociale arv i uddannelse er steget markant gennem de sidste 20 år' (rapport), Rockwool Fonden februar 2021 ○ 'Abu Adnan' (dokumentarfilm), Sylvia Le Fanu, Filmcentralen ○ 'Indvandrere i Danmark' (rapport), Danmarks Statistik d. 12. december 2023 ○ 'Debat: Tvungen vuggestue, ja tak!', Politiken d. 12. juni 2018 ○ 'Forskere tvivler på vuggestuetvang i ghettoer', Kristeligt Dagblad d. 29. maj 2018 <p>Forløbets faglige problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvordan og i hvilke arenaer foregår socialiseringsprocesser typisk? ○ Er det et samfundsproblem, at 1-årige danske børn går betydeligt mere i vuggestue end børn i andre europæiske lande? ○ Hvilke faktorer påvirker individets identitetsdannelse? ○ Hvordan går det med integrationen af personer med anden etnisk herkomst i Danmark (MENAP+T-landene)? ○ Hjælper det at sætte tidligt ind i socialiseringen i vuggestuen i forhold til integrationen? ○ Bør indvandrere og deres efterkommere integreres eller assimileres? ○ Er kernefamilien stadig et ideal i det senmoderne samfund? ○ Bør vi føle os mere trygge i dag end tidligere? ○ Hvorfor føler flere sig stressede, ængstelige og rodløse i det senmoderne samfund end tidligere? ○ Er det problematisk, at antallet af singler er steget markant i de seneste årtier? ○ Er Danmark et klassesamfund? ○ Hvorfor er den sociale arv i uddannelse tilsyneladende relativt stærk i Danmark – er det overraskende, og kan vi teoretisk forklare dette? ○ Hvilken eller hvilke livsformer vinder frem blandt danskerne – og hvorfor? <p>Forløbets faglige redskaber:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Socialisering: primær, sekundær og dobbelt socialisering, normer og værdier ○ Kultur og identitet ○ Anthony Giddens: adskillelse af tid og rum, tab af traditioner, individualisering, udlejring af sociale relationer, ekspertsystemer ○ Erving Goffman: frontstage, backstage, middle-region (Meyrowitz), face, scene ○ Ulrich Beck: risikosamfundet, teknologi, utryghed, risikobevidsthed, transnationale problemer, institutionaliseret individualisering ○ Hartmut Rosa: accelerationen af teknologisk udvikling, social forandring og livstempoet: hamsterhjul, fremmedgørelse, konkurrencelogik, social kappestrid (præstation), det gode liv, resonans

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Axel Honneth: anerkendelse i den private sfære, retslige sfære og solidariske sfære ○ Pierre Bourdieu: økonomisk kapital, social kapital og (objektiveret, kropsliggjort og institutionaliseret) kulturel kapital, veksling af kapitaler, habitus ○ Social arv og social mobilitet ○ Integrationsformer: assimilation, pluralistisk integration og segregation
Kernestof og faglige mål	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identitetsdannelse og socialisering - Sociale og kulturelle forskelle <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi, politik, økonomi til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer, herunder erhvervsmæssige problemer, og diskutere løsninger herpå - Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemer - Undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvariable og sociale og kulturelle mønstre - Formulere samfundsfaglige spørgsmål og indsamle, kritisk vurdere og anvende forskellige materialetyper til at dokumentere faglige sammenhænge - Formidle indholdet i enkle modeller, tabeller og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler - Argumentere for egne synspunkter på et fagligt grundlag og indgå i en faglig dialog.
Omfang	Ca. 25 procent
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> ○ Klasseundervisning ○ Skriftligt arbejde ○ Gruppediskussion ○ Elevpræsentationer

Forløb 4	Ulighed og fattigdom – myten om det lige Danmark?
Indhold	<p>Primært materiale:</p> <p><i>Samfundsfag C (2022)</i> af Claus Lasse Frederiksen, Mads Beyer og Henrik Kureer, Systime, i-bog: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1499 herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 14: Det danske arbejdsmarked • Kapitel 15: Den offentlige sektor • Kapitel 16: Velfærdssamfund <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 'Danmark kan gøre tandlæge og al sundhed gratis', Fagbladet 3F d. 24. juli 2018 ○ 'Fagforeningerne bløder medlemmer', tv2.dk d. 22. februar 2021 ○ Diverse selvvalgte artikler som eleverne har brugt i gruppearbejde <p>Forløbets faglige problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvordan foregår fastsættelsen af løn og arbejdsvilkår på det danske arbejdsmarked? ○ Hvilke incitament og hvilken forhandlingsposition har arbejdsmarkedets parter over for hinanden i lyset af globaliseringen generelt og de økonomiske konjunkturer på et givent tidspunkt? ○ Hvordan påvirker arbejdskraftens frie bevægelighed inden for EU det danske arbejdsmarked? ○ Hvilke sociologiske forklaringer kan gives på det faktum, at fagforeningerne oplever en nedgang i medlemstallet? ○ Hvilke fordele og ulemper ville der være ved at indføre brugerbetaling hos lægen? ○ Hvordan adskiller den skandinaviske velfærdsmodel sig fra hhv. den centraleuropæiske og den liberale velfærdsmodel? ○ Hvordan er arbejdsfordelingen i den offentlige sektor? ○ Hvor højt er skattetrykket i Danmark sammenlignet med andre lande – og hæmmer det dansk konkurrenceevne? <p>Forløbets faglige redskaber:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Arbejdsmarkedets parter ○ Overenskomst, hovedaftale, strejke, lockout ○ Administrative niveauer i den offentlige sektor ○ Skattetryk og forskellige skattesatser: Danmark og andre lande ○ Velfærdstrekanten: stat, marked, civilsamfund ○ Sammenligning af velfærdsmodeller, særligt Danmark vs. USA
Kernestof og faglige mål	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velfærdsprincipper, herunder stat, marked og civilsamfund - Politiske partier i Danmark og politiske ideologier - Politiske beslutningsprocesser i Danmark i en global sammenhæng <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anvende og kombinere viden og kundskaber om sociologi, politik, økonomi til at redegøre for aktuelle samfundsmæssige problemer, herunder erhvervsmæssige problemer, og diskutere løsninger herpå

	<ul style="list-style-type: none"> - Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemer undersøge aktuelle politiske beslutninger, herunder betydningen af EU og globale forhold - Undersøge sammenhænge mellem relevante baggrundsvARIABLE og sociale og kulturelle mønstre - Undersøge grundlæggende økonomiske sammenhænge med inddragelse af erhvervmæssige forhold og diskutere aktuelle samfundøkonomiske prioriteringer
Omfang	Ca. 15 procent
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none"> ○ Klasseundervisning ○ Projektarbejdsform ○ Skriftligt arbejde ○ Gruppediskussion

Forløb 5	En økonomisk verden i uorden
Indhold	<p>Primært materiale: <i>Samfundsfag C (2022)</i> af Claus Lasse Frederiksen, Mads Beyer og Henrik Kureer, Systime, i-bog: https://samfundsfag-c.systime.dk/?id=1499 Herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitel 12: Samfundsøkonomiske mål • Kapitel 13: Økonomiens grundbegreber • Kapitel 17: Betalingsbalance og konkurrenceevne • Kapitel 18: Økonomisk politik • Kapitel 19: Globalisering • Kapitel 20: EU <p><i>Samfundsfag på tværs</i>, Karsten Nikolajsen og Thomas Ohnesorge, Systime i-bog: https://samfundsfagpaatvaers.systime.dk/?id=1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afsnit 4.1: 'Unge og klimakampen' • Afsnit 4.4: 'Hvordan løser vi klimakrisen?' <p>Supplerende materiale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 'OECD Economic Snapshot: Denmark', November 2023, OECD. ○ Verdensbankens database: https://data.worldbank.org/ ○ 'Cuba har sluppet markedskræfterne løs og står i en af sine værste kriser', Information d. 21. juli 2023 ○ '311 mia. kr. i overskud på betalingsbalancen', Børsen d. 9. februar 2024 ○ 'God globalisering', Weekendavisen d. 6. januar 2023 ○ 'Det indre markeds betydning for Danmark (rapport)', Erhvervsstyrelsen januar 2017 <p>Forløbets faglige problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvad er konsekvenserne af den globale opvarmning? ○ Hvordan kan man sociologisk forklare, hvorfor nogle unge mennesker bliver klimaaktivister? ○ Hvad betyder vores forbrug for vores identitet – og hvad menes med begrebet politisk forbruger? ○ Hvordan løses klimaproblemerne bedst og mest effektivt? ○ Hvilke målkonflikter findes mellem de samfundsøkonomiske mål? ○ Hvorfor har markedsøkonomi vist sig som en mere succesfuld økonomisk model end planøkonomi? ○ Hvilke problemer har markedsøkonomi og kapitalisme skabt? ○ Hvilke udfordringer er Cuba stødt på i landets gradvise overgang fra planøkonomi til markedsøkonomi? ○ Hvorfor har Danmark enorme overskud på betalingsbalancen? ○ Hvilke økonomiske politikker kan tages i anvendelse for at påvirke samfundsøkonomien på kort og langt sigt? ○ Hvordan har globaliseringen påvirket Danmark? ○ Hvilke globale udfordringer har globaliseringen skabt? ○ Går vi i disse år fra globalisering mod afglobalisering? ○ Er EU løsningen på transnationale problemer? ○ Hvilke effekter har EU's indre marked haft på dansk eksport og økonomi?

	<p>Forløbets faglige redskaber:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Klimaudfordringer: global opvarmning, hockeystav ○ Michel Maffesoli: neostammer, klimafællesskaber, normer og forbrug, identitetsskabende gruppetilhørsforhold ○ Klimapolitik i FN-regi (COP-topmøder) ○ Ulrich Beck: risikosamfundet (se også forløb 3) ○ Hartmut Rosa: accelerationssamfundet (se også forløb 3) ○ Markedsøkonomi, planøkonomi og blandingsøkonomi ○ Økonomiske politikker: særligt fokus på finanspolitik og arbejdsmarkedspolitik ○ Finanspolitik: formål, aktør, instrumenter, effekter ○ Arbejdsmarkedspolitik: flexicuritymodellen, overførselsindkomster, jobcentre, strukturel ledighed ○ Globalisering: former for globalisering, årsager, konsekvenser ○ Globaliseringens konsekvenser: Branko Milanovic og elefantkurven ○ EU som politisk system: magtens tredeling i EU sammenlignet med Danmark ○ EP-valget 2024: vigtigste emner ○ EU's indre marked
<p>Kernestof og faglige mål</p>	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter - Globaliseringens og EU's betydning for den økonomiske og erhvervsmæssige udvikling i Danmark <p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Undersøge og dokumentere et politikområde, herunder betydningen af EU og globale forhold - undersøge konkrete økonomiske prioriteringsproblemer i Danmark og EU og diskutere løsninger herpå - Anvende og kombinere viden og kundskaber fra fagets discipliner til at undersøge aktuelle samfundsmæssige problemstillinger i Danmark og andre lande og diskutere foreliggende og egne løsninger herpå - Anvende viden, begreber og faglige sammenhænge fra kernestoffet samt enkle teorier til at forklare og diskutere samfundsmæssige problemstillinger - Demonstrere viden om fagets identitet og metoder - Formulere faglige problemstillinger og indsamle, kritisk vurdere og bearbejde dansk og fremmedsproget materiale, herunder statistisk materiale, til at undersøge og diskutere problemstillinger og konkludere - Påvise faglige sammenhænge og udviklingstendenser ved hjælp af tabeller, diagrammer og enkle modeller samt egne beregninger og diagrammer med brug af digitale hjælpemidler - Formidle faglige sammenhænge på en struktureret og nuanceret måde på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi
<p>Omfang</p>	<p>Ca. 20 procent</p>
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Klasseundervisning ○ Skriftligt arbejde ○ Gruppediskussion